

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 590/2022 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om att ta hänsyn till psykosociala belastningsfaktorer i arbetarskyddet

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 590/2022 rd undertecknat av riksdagsledamot Merja Mäkisalo-Ropponen /sd:

Vad ämnar regeringen göra för att särskilt inom social- och hälsovårdssektorn i arbetarskyddet bättre ta hänsyn till den allmänna psykosociala belastningen och lagstiftningen i anknytning till den?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Arbetarskyddslagen (738/2002) innehåller flera bestämmelser som förpliktar arbetsgivaren att förebygga och undvika skadlig arbetsbelastning. Arbetsgivaren är skyldig att beakta belastningsfaktorer i arbetet vid planeringen av arbetet, utreda och bedöma riskerna i arbetet, vidta de åtgärder som behövs för att förbättra arbetsförhållandena samt fortgående ge akt på arbetsförhållandena. Arbetsgivaren är också skyldig att vidta åtgärder, om det konstateras att en arbetstagare i sitt arbete belastas på ett sätt som äventyrar hälsan. Dessa skyldigheter för arbetsgivaren gäller även psykosociala belastningsfaktorer, även om de inte uttryckligen nämns i lagen.

Den 17 november 2022 lämnade regeringen till riksdagen en proposition med förslag till lag om ändring om arbetarskyddslagen (RP 306/2022 rd). Arbetsgivarens skyldighet att bedöma riskerna i arbetet preciseras genom bestämmelser om att både de fysiska och de psykosociala belastningsfaktorer i arbetet ska beaktas. Genom att i bestämmelsen om utredning och bedömning av riskerna i arbetet uttryckligen lyfta fram de psykosociala belastningsfaktorer i arbetet förtydligas nuläget och främjas beaktandet av de psykosociala belastningsfaktorer i arbetet i praktiken.

Med belastningsfaktorer som gäller arbetets innehåll, organiseringen av arbetet och arbetsgemenskapens sociala funktion avses i propositionen faktorer i arbetsförhållandena som hör till den psykosociala arbetsmiljön på arbetsplatsen och som omfattas av arbetsgivarens arbetarskyddsansvar. Som exempel kan nämnas enformigt arbete, informationsöverflöd, upprepade avbrott och utförande av flera uppgifter samtidigt, svåra kundsituationer, alltför mycket arbete i förhållande till arbetstiden samt återkommande problem, störningar och krav i fråga om datatekniska arbetsredskap. Även problem med samarbetet och interaktionen inom arbetsgemenskapen kan medföra skadlig arbetsbelastning.

Arbetsgivarens skyldighet att utreda riskerna i arbetet gäller de belastningsfaktorer i arbetet som förekommer i arbetet i fråga och som kan medföra hälsoskadlig belastning i arbetet. Arbetsgivaren ska i utredningen och bedömningen av riskerna i arbetet identifiera hälsoskadliga belastningsfaktorer och, om dessa inte kan elimineras, bedöma vilken betydelse de har för hälsan. Arbetsgivaren kan utnyttja den sakkunskap som finns inom företagshälsovården för att säkerställa att skadliga belastningsfaktorer beaktas tillräckligt systematiskt i utredningen och bedömningen av risker.

Bedömningen av den risk för ohälsa som belastningsfaktorerna medför förutsätter i praktiken även en utredning av de hälsofrämjande faktorerna i arbetstagarnas arbete eller arbetsmiljö, eftersom dessa påverkar hur stor risk för ohälsa de skadliga belastningsfaktorerna i arbetet orsakar. Resurserna i arbetet, såsom stöd från arbetsgemenskapen eller chefen, kan skydda arbetstagarna från belastningsfaktorernas hälsoskadliga effekter.

Regeringen har också den 11 februari 2022 som en del av de sysselsättningsåtgärder som stärker statsfinanserna fattat beslut om att revidera arbetarskyddslagen med tanke på psykosocial belastning. Målet är att stärka främjandet av arbetsförmågan och förutsättningarna för att stanna kvar i arbetslivet genom mer exakta bestämmelser om psykosocial belastning. Nya lagändringar bereds i en sektion på trepartsbasis som är tillsatt av delegationen för beredning av arbetarskyddsbestämmelser och vars mandatperiod löper ut den 31 december 2023.

Helsingfors 29.11.2022

Social- och hälsovårdsminister Hanna Sarkkinen